

GHEORGHE LAZĂR - PATRON SPIRITUAL AL ȘCOLII NOASTRE -

Gheorghe Lazăr a avut un rol covârșitor în crearea și dezvoltarea sistemului românesc de învățământ. Deschizător de drumuri pentru școala românească, el a reușit să impună idei inovatoare care au schimbat cursul istoriei noastre. Comparat de unii cercetători cu Socrate, patronul spiritual al Colegiului Național „Gheorghe Lazăr” din Sibiu, este recunoscut azi drept întemeietor al învățământului în limba română. Astfel, în studiul *Prolegomena la o educație românească*, Gheorghe Lazăr este văzut asemenea lui Socrate de către Onisifor Ghibu, care l-a supranumit „marele reformator al întregii vieți naționale, prin cultură și politică”. Tot lui Onisifor Ghibu i se datorează câteva studii extrem de importante despre viața și activitatea marelui Gheorghe Lazăr: „Portrete pedagogice”, „Contribuții la istoria Revoluției din 1821. Legăturile dintre Gheorghe Lazăr și Tudor Vladimirescu”, „Pagini de jurnal” sau „Noi contribuții la cunoașterea vieții și activității lui Gheorghe Lazăr și rolul lui în revoluția de la 1821”.

Ctitor al educației românești, Gheorghe Lazăr, reprezentant ilustru al iluminismului de la noi, a promovat principii și metode care au dus la înființarea a sute de școli și la emanciparea maselor populare. Conform cercetătorului Traian Vedinaș, „după consemnarea din „Tribuna” de la București, Onisifor Ghibu îl mai evocă pe Gheorghe Lazăr în ziarul „Adevărul”, prilej cu care îl numește „erou și martir al României moderne”. În anul 1927, în *Portrete pedagogice*, Ghibu pune „portretul” lui Gheorghe Lazăr alături de Rousseau, Herbart, afirmând că el a dat „o altă creștere” vieții spirituale românești”.

Suntem recunoscători și, în același timp, onorați, că școala în care astăzi învățăm și ne pregătim pentru viață poartă numele acestui mare Om al istoriei. Purtător de biruință, ilustrul om de știință, cu o viață nemilos de scurtă (de doar 44 de ani), născut și mort la Avrig, rămâne o imagine cu aură martirică în conștiința românilor.

BICENTENAR
GHEORGHE LAZĂR
1823-2023

(200 de ani de la moarte)

Emil Gioran	1911 ~ 1995
Iacob Bologna	1817 ~ 1888
Sava Popovici Barcianu	1814 ~ 1879
Nicolae Ivan	1855 ~ 1936
Ilarion Pușcariu	1842 ~ 1922
Zaharia Boiu	1834 ~ 1903
Ștefan Cicio-Pop	1865 ~ 1934
Miron Cristea	1868 ~ 1939
Achim Stoia	1910 ~ 1973
Gheorghe Șoima	1911 ~ 1985
Ioan Bunea	1868 ~ 1935
Alexandru Dima	1905 ~ 1979

Personalitatea lui Gheorghe Lazăr se regăsește în multe generații de profesori și elevi care au dat sens și viață școlii cu o istorie de câteva secole. Înființată în 1692, școala noastră a funcționat aproape un secol și jumătate cu activitatea de predare în limba latină, iar din 1850 în limba germană și în limba maghiară. Unirea cu România, înfăptuită la 1 Decembrie 1918, a schimbat soarta școlii, astfel că până astăzi s-a învățat și se învață în limba română. De la primii directori (prof. Alexandru Pop, prof. dr. Ioan Bunea), și până astăzi (director prof. dr. Gabriel Octavian Negrea și director adjunct prof. Gabriela Săndulescu), școala noastră a format, prin dascălii ei de excepție, minți luminate, spirite deschise, oameni liberi și creativi. Suntem conștienți că școala formează caractere, educă și promovează valori. Epitaful de pe mormântul lui Gheorghe Lazăr este un îndemn la continuă pregătire pentru viață, pentru schimbul de generații: **„Cititorule, ce ești am fost, ce sunt vei fi, gătește-te dar”**. Suntem, cu toții, datori să formăm Oameni, „să ne gătim”, așa cum patronul nostru spiritual a fost prin propria lui viață (Ion Heliade Rădulescu spunea despre mentorul său, Gheorghe Lazăr: „El slujba sa niciodată nu și-a socotit-o drept o profesie, ci o chemare, o misiune”).

Să fim așadar, la acest ceas de pioasă aducere aminte, ucenici vrednici și Oameni. Gimnaziul latin de odinioară, apoi Gimnaziul Superior de Stat Sibiu, iar din 1919 Liceul „Gheorghe Lazăr” – Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” a dat lumii personalități de prim rang. În semn de recunoștință și prețuire, la intrarea în școală se află mai multe plăci de marmură care amintesc că pășim într-un spațiu sacru al educației și al onoarei.

Tuturor profesorilor și elevilor din școală le doresc să se bucure de un an omagial deosebit, prin care se ducă mai departe dragostea de carte și de limba română a înaintașilor și a patronului nostru spiritual.

Prof. **Maria-Daniela PĂNĂZAN LÖRINCZI**,
membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Sibiu

„Aequo animo” – deviza latină a
lăzăriștilor ne îndeamnă să
rămânem „din tot sufletul, cu
toată dăruirea” dedicați școlii și
idealurilor care o însuflețesc prin
muncă și învățare permanentă.

Foști elevi ai școlii, reprezentanți
de seamă ai științei și
culturii românești

Gheorghe Lazăr	1779 - 1823
August Treboniu Laurian	1810 - 1881
Axente Sever	1821 - 1906
Stefan Octavian Iosif	1875 - 1913
Octavian Goga	1881 - 1938
Aurel Vlaicu	1882 - 1913
Octavian Smigelschi	1866 - 1912
Ion Lupaș	1880 - 1967

Ilie Măcelariu	1822 - 1891
Ioan Pușcariu	1824 - 1911
Ioan Popescu	1832 - 1892
Visarion Roman	1833 - 1885
Nicolae Cristea	1834 - 1908
Ioan Al. Lapedatu	1844 - 1878
Valeriu Braniște	1869 - 1928
Onisifor Ghibu	1883 - 1972
Andrei Oțetea	1894 - 1977
D. D. Roșca	1895 - 1980
Aurel Moga	1902 - 1977
Aurel Bărglăzan	1905 - 1960